

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □ cm obsegajoče se ne sprejme.

Cenjenim naročnikom!

Več naročnikov zaostalo je še z naročnino za l. 1899 in 1900. Prosimo dotičnike prav uljudno, naj blagovole do 1. julija zaostalo naročnino poravnati, in ob enem vsaj naznanijo, da želijo tudi nadalje ostati naročniki, sicer smo prisiljeni z imenovanim dnevom ustaviti jim pošiljanje lista.

Gospodarske stvari.

Poletna režnja v vinogradih.

Dokler nismo poznali trtne uši po Dolenjskem, opravljalo se je zelo vsa dela po vinogradih jako površno, nekatera, dasi jako važna, se je še celo popolnoma opuščalo. Med taka dela spadala je tudi poletna režnja. Po starih vinogradih se ni za to delo nihče zmenil. Trte se je le obrezalo, povezalo, in ko so jim pognanki dovolj dolgi postali, se je te vse k kolu povezalo. Kar se je še storilo je bilo k večem

PODLISTEK.

Ave Marija! — Slovo majniku 1901.

Spisal Radivoj Pirc.

Zadnji žarki zlatega solnca zapuščajo dolino solza in že se bleste in tope v tamnih valovih neskončnega morja tam daleč, daleč v neznanih nam svetovih

Te vrstice pišem za Te mila Dolenjska v Gorenjske prijaznih višavah. Tam doli čez Tvoje tihe krajine plava že tibi somrak na večernega vetriča lahkih perotih; a tukaj gori krog mene bleste še visoke gore in žare Triglava vrhovi in skalnati robovi mogočnih planin v nepopisljivo krasnem zlatorumenem svitu večerne zarje. Mrzli dih planinskih sapic dije in veje nizdoli proti dolinam in polagoma in nečuvno zavijajo se tudi tukaj doline v blagodejni plašč tihega večernega somraka.

S stolpa line, prijazne gorske in romarske cerkvice sv. Jošta zapel je ravnokar večerni

to, da se je pognanke, rasteče po deblih, obralo, kar se je podobiranje imenovalo. Po družih naprednih vinorodnih deželah, se je že od nekdanj koncem maja, pričetkom junija z pognanki na trtah takole ravnalo. Iz palcev (čepov) rasteče pognanke, povezalo se je čisto nič skrajšane k kolu. Iz napencev (šparonov) rasteče, se je pa ali čisto odstranilo ali se jih je pustilo, toda nad tretjim ali četrtem listom nad najvišjim zarodom, se jih je skrajšalo, odlomilo. Čisto odstranilo se je na napencih tiste pognanke, kateri niso nič zaroda na sebi imeli. Skrajšalo se je pa tiste, kateri so zarod imeli. Po deblih se je, seveda, tudi vse pognanke proč pobralo, razun da je bil kateri za prihodnje znižanje debela potreben. To delo imenovalo se je mandanje in skrajševanje pognankov, ali skratka, poletna režnja se je imenovalo to delo. Po Nemškem, Ogrskem, Nižjeavstrijskem niso poletne režnje nikoli opustili, kajti predobro prepričani so bili o njeni veliki koristi. Njena velika korist obstoji pa v tem, da se z njo raščo tistih

zvon tja gori proti nebesnim višavam noseč kraljici nebes in zemlje večerni pozdrav: Ave Marija!

In travica po sočni, vonjav duhteči senožeti vpogiblje svoje nežne lističe k tlam, in cvetličice in planinske rožice povešajo svoje mične glavice časteč svojo „Rožo duhovno“; z opojnih, vonjavih čašic in cvetja pa, dviga se z zvona zvonkimi glasi in slavčka sladkim žvrgolenjem vred, trudnega dneva zadnji pozdrav: Ave Marija! V notranjem te prijazne cerkvice kleči duhovnik pred Najsvetejšim; tudi on moli in kliče v svojem in v imenu vernih svojih ovčic pobožnim srcem: Ave Marija!

Kaj ne dragi bravec, kako vse drugače zdita se Ti nedelja in praznik od navadnega delavnega dne? Ne samo da tedaj zares počiva delo in trud ubozega zemskega trpina, da miruje delovanje, da vtihne pehanje in šumenje vsakdanjega življenja, zdi se Ti, da tak dan počiva tudi vesoljno stvartsvo da vse kar vidiš krog

pognankov, kateri se imajo spremeniti v mladike, potrebne za prihodnjo zimsko režnjo, močno podpira, raščo tistih pognankov, katerim je le naloga v tekočem letu grozdje roditi, pa zatira. Še daljna velika korist poletne režnje je tudi ta, da se z njo trti zabranjuje, da bi se prehitro zdaljševala, oziroma povišala, ter da bi tako za daljno obdelovanje neprilicna predolga ali previsoka postajala. Ako se namreč trte v pognankih nič ne manda in skrajšuje, potem je prav mogoče, da zažene marsikatera ravno na koncu napnenca najmočnejši, na palcu pa le malo ali celo nič. Posledica temu je potem ta, da se more pri prihodnji zimski režnji, za letošnjo zavreči, nov napnenc na koncu starega lanskega pustiti, kar pa seveda trti jako nerodno obliko podeli, že celo, ako se to par let ponovi. Vsled takega prehitrega zdaljševanja oziroma vzdigovanja trt, postane tudi v kratkem času in to že clo v redno v vrste zasajenih vinogradih taka goščava, da se ne ve kam s trtami, in da je konečno še potrebno, kolikor toliko trt popolnoma odstraniti. Vsled prevelike goščave trt pa tudi grozdje veliko rajši oboli, slabši dozori, prerado gnije. Konečno mora biti tudi vsakemu jasno, da ako se trte o poletnem času nič ne obrezuje, toraj na pognankih nič ne manda, da morajo take trte veliko preje v rašči in rodovitosti opešati, kakor pa pravilno mandanje in skrajševanje. To zato, ker morajo dosti preveč popolnoma nepotrebne lesa donášati. Vse to so pa napake, katerih se mora umen vinogradnik dandanes pač ogibati, kajti novi, s cepljenimi trtami zasajeni vinogradi sta-

nejo dandanes jako dosti, in zato je treba pač vse storiti, kar zamore njih trpežnost podaljšati. No pravilno mandanje in skrajševanje pognankov, ali poletna režnja stori pa to odločno, za to jo je treba tudi na Dolenjskem vpeljati, dasi ravno do sedaj o njej skoraj sledu bilo ni.

Ako naj ponovimo še enkrat, kako da naj se to delo opravlja, povemo sledeče. Najprej poglej ali imaš na palcu (čepu) tri čvrste pognanke ali ne. Ako jih imaš, poveži jih čisto nič skrajšane s slamnato vezjo k kolu, naj imajo kaj zaroda na sebi ali nič. Ako pa ne najdeš na palcu treh močnih pognankov, ampak le dva, ali pa še celo le enega: potem pritegni najbližjega ali najbližja dva k kolu, in priveži jih z onem na palcu v red k kolu. Ko si to storil, potem loti se dela na napnencu takole. Vsak pognank, ako nima nič zaroda, odmandaj popolnoma, tisti pognank pa, kateri ima zarod, skrajšaj pa nad tretjim listom, rastečim nad najvišjim zarodom. Po deblu odmandaj vse pognanke, ako ne smatraš znabiti kak pognank za skrajšanje to je za znižanje debla potreben.

Slamnate vezi so boljše memo onih rafijalika, kajti posledne rade pognanke prerežejo ob času hudega vetra.

Snetjav ječmen.

Že dolgo let ni bil zimski ječmen tako snetjav ko letos. Ta bolezen se sicer prikaže vsako leto, toda v tako majhni meri, da ne prizadeva nobene posebne škode. Letos je pa nastopila v taki meri, da bo po nekaterih njivah

sebe poveličuje in v prazničnem oblačilu praznuje veseli dan Gospodov. Kako vse bolj svečano in pomenljivo odmeva že glas zvonjenja, kadar zvonovi oznanjajo saboto večer, ali dan pred praznikom delopust! In potem še-le prihodnjega dne; kdo ima pač tako brezčutno, trdo srce, da ga ne vzdrami in vzbudi vsaj za trenotek iz posvetnega mišljenja in vsakdanjega življenja, ko čuje s stolpa visocih lin zvonove v lepo harmonično vbranih, milo donečih glasovih vabeče verno ljudstvo, da tam v svetem kraju počasti in proslavlja svojega neskončnega Stvarnika, da tam zahvali Njega, dobrega očeta za prejete dobrote in ga prosi, da ga Njegova iskrena ljubeča očetovska roka tudi nadalje vodi varno po trnjavi poti vsakdanjega življenja!

In kaj pa mi dragi Marijni častilci? Kaj ne, oj kako vse drugače še-le v duši naši, v globočini naših src, odmeva srebrni glas zvona, ko nosi daleko tja v neizmerne višave kraljevi pozdrav naši ljubljeni Materi Kraljici nebes in zemlje? Za nas je vsak dan, ko čujemo ve-

černi zvon, bodisi v planin mogočnih višavah, bodisi tam doli v dolinah tihih, praznik — veseli dan Gospodov in njegove Božje Matere. Toda kakor se zdi otrokom glas in pozdrav do zemske svoje matere o gotovih dnevih leta, o posebnih slučajih življenja, mileji in ganljiveji kakor sicer, tako imamo tudi mi otroci nebeške Matere posebne dneve v letu, posebne slučaje in trenotke v življenju, ko kipi ta prelepi Marijin pozdrav: Ave Marija, nekako skoro bi rekel nadnaravno, v božansko milem navdušenem glasu proti prestolu naše Božje Matere, ko nam tega pozdrava čisti jek v duši naši angeljsko sladko odmeva, sočutno in ganljivo, kakor odmevajo srce in naše sočutje pretresajoče strune ubozega slepca. In ti dnevi leta so bili za nas najlepši, najkrasnejši dnevi celega leta, posvečeni kralju prirode cvetečemu maju, posvečeni Mariji, kraljici vesoljnega stvarjenja. Vsak večer odšli smo od nje v navzočnosti Najsvetejšega z večernim angeljskim pozdravom: Ave Marija! In kdor je bil zadržan jo obiskati v svetišču, pozdravil jo je

prav malo pridelka. Po nekod je ječmen tako napaden, da ga sploh ne kaže pustiti, ampak pokositi in porabiti za zeleno krmo, potem ko se je obželo snetjavo klasje.

Dosedaj nismo rabili proti snetjavosti ječmena nobenih pripomočkov. Zanaprej bode pa treba tudi to bolezen zatirati, da se odvrne škoda, kakoršna se je letos pokazala.

Proti snetjavosti ali „prašnatemu snetu“, kakor imenujemo tudi to bolezen, se rabijo različna sredstva, izmed katerih je namakanje semena in po katerem se bolezen naprej raznaša.

Namaka se pa seme na ta način:

Za 100 litrov semena vzeti je 12 dek modre galice, ki naj se razstopi v 40 litrih vode. V tej razstopini naj se namaka seme 4 ure in med tem časom parkrat premeša. Na to naj se odlije modra galica in nalije na seme apnenega beleža, katerega napravimo v kaki drugi posodi na ta način, da primešamo zopet 40 litrom vode 16 dek apna. V apnenem beležu se pusti seme dobre pol ure. Na to se odlije tudi apneni belež, seme pa plitvo razgrne na kakem suhem podu. Tudi ga je parkrat obrniti z grabljami, da se preje osuši.

Ker so stroški za tako namakanje nizki, delo samo pa tudi jednostavno, priporočamo našim gospodarjem, da se poprimejo zanaprej takega namakanja.

Uspešno je tako namakanje semena tudi pri ovsu, da se ga ne loti snetjavost ali prašnati snet.

doma v svojem hramu, v delavnici, na polju, na potovanju, ko je zaslišal s stolpa bližnje cerkve večerni zvon. Oj koliko jih je pa tudi onih, katerim je ta večerni zvon bil zadnji zvon — mrtvaški zvon! In to je bil zanje poseben trenotek, poseben slučaj življenja in upajmo da vsi, katerim je zapel v tem mesecu večerni zvon, kot zadnji zvon življenja, skipeli so s zvona glasovi proti višavam mirú in večnega raja in dospévši tja, zapeli so z angeljskimi kori tam gori nad zvezdami: Ave Marija!

Tudi za nas, ki s tem zadnjim dnevom majnika kličemo z večernim zvonom Ave Marija, postal je ta večer poseben trenotek, poseben slučaj v našem življenju. Zato pa se nam tudi zdi vse drugače, tudi mi sami sebi dozdevamo se drugačni, gledamo v duhu, kako praznuje vesoljno stvarstvo ta zadnji večer majnika, zadnji večer Marijnega meseca. Poslavljamo in slavimo se od cvetličic kinčanega in duhtečega, od nebrojnih lučic čarobno razsvitljenega Marijnega altarja, od nam priljubljenega, našim

Vinarska zadruga v Novem mestu.

Splošno se pripoznava veliki pomen, kate-rega bo imela vinarska zadruga v Novem mestu za izboljšanje gospodarskih razmer na Dolenjskem. Vse je v tem edino, da bo zadruga lahko prav blagonosno delovala v prid našemu vinstvu in da bo mnogo koristila našim malim vinogradnikom, zlasti v času, ko bo mnogo vinskega pridelka.

Shod intresentov je tudi dokazal, da se za zadrugo vse zanima in da vedo naši Dolenjci prav dobro ceniti gospodarski pomen takihle naprav in podjetij.

Pokazal je pa tudi, da se da pri koljčkaj dobri volji še zmeraj delati složno, ako je treba reševati vprašanja, ki so gospodarska in katera se tičejo skupnih interesov celega kraja.

Osnovni odbor se je zaradi tega z veseljem poprijel dane mu naloge, nadejajoč se za trdno, da bo našel tudi pri ustanovnem shodu tisto naziranje, tisto podporo in tisto vzajemnost, ki se je pokazala pri shodu intresentov.

Toda prišlo je drugače!

Ustanovni shod, ki se je sklical na dan 1. maja t. l., ni kazal več potrebne složnosti za snovanje takega podjetja. Strankarski nameni nekaterih udeležnikov so povzročili, da se je zborovanje pretrgalo in da se je moral shod raziti brez zaželjenega uspeha. Politična strast je tudi tukaj razdrila, kar se je z mnogim trudom in obilnimi žrtvami doseglo.

Pred vsem moramo obžalovati, da se je tudi v tem slučaju pokazala tista strankarska

srcem nekako tajno priraslega kraja, kjer smo mesec dni slavili in častili svojo nebeško Mater, od kraja, kjer so kipela naša srca v pobožni, goreči molitvi proti njenemu rajsko milemu obličju, od kraja, kjer je marsikatera očita in skrita solzica prala lice zapuščene sirote, osamele vdove, moža, ki mu je britka smrt pobrala ljubljeno spremljevalko življenja, matere, ki je izgubila morda svojega edinega sina, edino hčerko, očeta, čigar sin je zabredel v valove razuzdane življenja in brezverstva, sivolasega starčka in stare mamice, ki sta na koncu svojega zemškega potovanja; slabotna, bolehnata, morda osamela, zapuščena ali celo od lastnega sina, lastne hčere zaničevana, preganjana. Da, slovimo se od kraja, kjer ste zapuščeni, s križi in težnjami življenja obloženi, od sveta zaničevani in preganjani „Tolažnici žalostnih“ tožili iz dna potrutih src, kjer ste od bede in revščine zbegani klicali „Pomočnico kristjanov“ na pomoč, kamor ste z grehi in pregrehami obloženi zaupno pribežali k „Pribežališču grešnikov“, od kraja,

nestrpnost, ki le razdira, in ki je bila v tem slučaju popolnoma neumestna in neutemeljena.

Pri shodu interesentov se je vsestransko odobrilo načelo, da ima stati zadruga nad strankami, tedaj zunaj političnih bojov, da ima biti gospodarsko podjetje, katero imamo vsi brez razlike podpirati.

Osnovni odbor, ki je dosedaj ravnal po tem načelu, ne le pri sestavi pravil ampak tudi pri izbiranju pripravnih mož, ki bi hoteli delovati v tem smislu v posameznih odborih. Ko bi bilo tedaj na ustanovnem shodu le nekoliko več doslednosti, nekoliko več obzirnosti in strpljivosti, skratka nekoliko več dobre volje in vneme za koristno stvar, gotovo bi se bila zadruga s prav takim naudušenjem ustanovila, s kakršnim se je zaključil prvi shod interesentov.

Tako se je pa strankarskim namenom nekaterih udeležnikov na ljubo preprečilo nadaljevanje zborovanja.

Kakor se sliši, deluje osnovni odbor pogumno naprej in skliče v kratkem nov občni zbor. Upajmo, da se pri tem shodu važna ta zadeva mirnim potom reši in da se pokaže zopet tista vzajemnost, ki je neobhodno potrebna, ako naj se rešujejo tako važna gospodarska vprašanja kakor je predstoječe. Pričakovati je, da se tudi tega shoda udeleže vsi interesentje, katerim je na stvari ležeče in kateri so se iz pravega namena udeležili prvih dveh shodov.

kjer smo mi vsi z doline solz, mi vse vboge zapušene reve klicali: „Ave Marija!“

Treba nam je dati slovo temu svetemu kraju, toda kakšno in kako? Oj, draga nedolžna mladina, Ti resnična podoba, Ti živa slika evetočega maja, k Tebi obrne se najprvo moje okorno pero.

Ko čitaš te skromne vrstice, misli, da je on, ki jih je pisal, posebno in zlasti mislil na Te in Te v tej sveti gorski višavi posebno priporočal Mariji v varstvo. Poglej tja v njeno sveto obličje, lepše kakor solnce, poglej tja v čarobno modrino njenih rajskih oces, milejih in krasnejih kakor zvezde na nebu, poglej in vtisni si tega pogleda živo, bujno podobo globoko v svoje srce; nosi in hrani to podobo varno na vseh potih svojega zemskega potovanja do zadnjega življenja dne. Neba jasna modrina razpenja se še nad obnebjem Tvoje osode, mirno še plava šibka ladja po jezeru življenja in krog in krog Tebe smeje se Ti še vesoljno stvarjenje v najlepšem zelenju, najdivnejem vonjevem cvetju

Dolenjska kletarska zadruga.

Dne 1. maja imela je dolenjska kletarska zadruga prvi, to je osnovni občni zbor. Pri tem sprejeta so bila z le kaj majhnimi spremembami pravila. Ko je prišla na vrsto volitev v načelstvo, nadzorstvo, presojevalni odbor in razsodišče, nastal je med zborovalci prav brez vse potrebe razdor. Vsled tega se volitev ni izvršila, marveč so se zborovalci razšli. Nekateri so koj sklepali, da je dolenjska kletarska zadruga zaradi tega pokopana, in z nekim veseljem so to vest okolo trosili. No, tisti možje, katerim je osnivanje dolenjske kletarske zadruge res pri srcu, sklepali so pa drugače, rekli so čez par tednov se bode vsa razburjenost polegla, sešli se bodo zopet možje pravega mišljenja, volili bodo vse odbornike, in zadruga bo osnovana. Tako se bode, ako Bog hoče, tudi zgodilo. Koj po binkošnih enkrat, sklical bode osnovni odbor, zopet prvi občni osnovni zbor.

Pri zboru dne 1. maja bilo je kaj malo kmečkih vinogradnikov navzočih, bilo jih je komaj četvorica. Iz tega gre sklepoti, da med kmečkimi vinogradniki ni še pravega zanimanja za kletarsko zadrugo. Pomanjkljivo zanimanje utegne pa svoj vzrok le v tem imeti, da niso možje o stvari, to je o koristi kletarske zadruge še zadosti podučeni, ali pa, da so o njej še celo napačno podučeni.

Za to hočemo danes prav na kratko pojasniti, da bode kletarska zadruga ravno za kmečke vinogradnike v prvi vrsti jako koristna

nedolžne, brezskrbne mladosti. Toda verjemi mi, morda — ako že ni — ne dolgo bo tega in čez obnebje Tvoje osode prihruli bodo črni oblaki, iz mirnega jezera vrgli bodo viharji strastij in nesladnosti, skušnjavcev in zapeljivcev Tvojo ladjo daleč, daleč v besneče, divje kipeče morje življenja.

Ako nisi zidal na trdno skalo podlago sv. vere, ako si nisi vtisnil pogled na neomadeževano „Devico devic“, globoko v svoje srce, zastonj je ves Tvoj trud, da uideš tem viharjem; kakor ladja brez krmila trešči ob skalne robove izza besnega morja zevajoče, tako bode tudi Tvoja šibka ladja brez pravega, zanesljivega krmila sv. vere treščila prej ali slej ob robove pogubljenja Tvoje duše, Tvojega telesa. Toraj nedolžna mladina, oj ozri se še enkrat tja proti svetišču, od koder Te ona, zvezda in voditeljica naše osode tako milo, tako ljubeznjivo z mačitaš, še enkrat k njej in prosi jo z vso otroško terno ljubečimi, rajskimi očmi gleda, ko si se poslovil ta večer od nje, ozri se, ko te-le vrstice

in da kaže, da vsled tega ravno oni v kar le mogoče velikem številu k njej pristopijo, kakor združniki, ali pa, da jej vsaj nikakor ne nazdrutjejo. Pristno dolenjsko vino je na Kranjskem posebno pa še na Koroškem jako priljubeno. Zato plačuje se pa tudi dražje, in sicer veliko dražje kakor druga vina. Pri vsem tem pa na Dolenjsko vinskih kupcev, vinskih trgovcev skoraj več ni, tako da je vinogradnikom veliko težje vino v denar spraviti, kakor bi marsikdo mislil. Navezani so skoraj zgolj le na domače gostilničarje in krčmarje, na domače vinske prekupce. Toda ti ne potrebujejo ga toliko, da bi šlo vino hitro v kupčijo, dasiravno se ga že le malo pridela. In tako pride, da dolenjsko vino, dasi je jako čislano, ni po zunanjih kupcih tako iskano, kakor bi moralo biti.

K temu pripomore še posebno dosti to, ker ni že skoraj na Dolenjskem zidanice, v kateri bi ležalo toliko vina, kolikor bi ga ptuj kupec na enem mestu natočiti želel, šele po Bog ve koliko zidanicah zaželjeno množino iskati se mu pa ne izplača zaželjena množina vina, se vsled tega po drugih vinorodnih krajih išče in z mešanjem belega in črnega vina se neko le po barvi dolenjcu podobno vino skupaj zbrogza, ter za dolenjca toči. In tako pridemo Dolenjci do tega, da še to malo vina kar ga pridelujemo, v Ljubljano, ali na Gorenjsko, ali na Koroško v odriniti ne moremo, ter da se še vrho tega, z brozganjem ptujega vina, našemu Dolenjcu dobro ime jemlje, ob kredit spravlja.

Kakor hitro bo kletarska zadruga osnovana, ponudil jej bode lahko vsak vinogradnik svoje

gorečo ljubeznijo, naj Te Ona varno in srečno vodi po poti zemskih zmot in skušnjav, obljudi ji, da ostaneš vedno nje zvesto ljubeči otrok, in postaneš vreden sin, zvesta hči svojemu narodu, ponos in ščit mili naši domovini!

In mi drugi, ki nam je že zatonilo pomladno solnce za goram poznih let, mi, katerim je prvo cvetje pomladi, ali morda tudi že zadnji jesenski cvet že davno, davno odcvel.

Kakošno naj bode naše slovo na ta zadnji večer majnika? Poglejmo nazaj v tok svojega viharnega življenja, koliko slabega, omadeževanega in oskrunjenega najdemo sem ter tja na krivih, slabih potih zmot zemskega potovanja. Oj zlati vek, oj zlati čas, minil je nam in ne pride več nazaj! In vendar popraviti moramo kar je bilo krivega, očistiti kar je bilo omadeževano in oskrunjeno, toda kako? Res je, kar je bilo, prominulo je vže v globočini daljne večnosti, do katere nam so zaprta vrata, ali vendar imamo ključ, ki nam odpre tudi ta vrata minolih dni, ter da tam poravnamo svoje dol-

vino, in naj ga bode tudi le malo. Zadruga bo vino, da je le v resnici pristno in dobro, rada kupila, ter brez vseh posebnih pogojev koj izplačala. Tako nabrala si bode zadruga v svoji kleti dosti in poštenega vina, katerega bo prav lahko naprej prodala, kajti skrajna poštenost katera bo morala v njej vladati in pa lepa prilika, ptujemu kupcu, tudi z veliko množino vina lahko postreči, to privabilo jej bode odjemalcev dovolj. In kaj bi jih ne, saj ne bode Ljubljančanu, Gorenjcu, Korošču drugzega treba, kakor zadrugi po pokušnjo pisati, ter ako mu ta ugaja, posodo ter denar v Novo mesto poslati, in vino bo doma brez vsega potovanja, to je brez stroškov za potovanje, brez vseh mešetij, napitnin i. t. d.

Tisti kmečki vinogradnik, kateri bo obenem tudi združnik, izplačan bode dobil pa še del dobička, katerega bo zadruga pri prodaji vina dosegla ter ga čisto pravično vsako leto med združnike razdelila. Kadar bodo nove zasaditve vinogradov pa tako roditi pričele, da se bode za združno potrebo, to je za njene kleti že dosti preveč vina pridelovalo, ter jej ponujalo; potem bo zadruga svojim udom tudi s tako zvanim komisijskem posredovanjem v kupčiji na roko šla. To je tako razumeti, da bode zadruga svojim članom naravnost vinskega kupca preskrbela, ako mu iz svoje lastne kleti postreči ne bode zamogla. S časom prišla bode zadruga gotovo tudi v položaj, da bode svojim članom s predplačili na vino pomagala, toraj s kreditom. Po vsem tem previditi mora pač sleherni kmečki vinogradnik, da bode ravno zanj kle-

gove in račun življenja. In ta ključ ponuja nam naša dobra nebeška mati, ozrimo se z vsem zaupanjem svojih src na Njo, Ona bode vsled nje mogočne priprošnje popravila in poravnala naše dolgove, Ona izbrisala vse sledove naših slabosti in naših zmot. Ona, naša ljuba mati vodila nas bode tudi nadalje po pravi poti krščanskega mišljenja, pravega in poštenega življenja. Drugemu za drugim seveda bode prej ali slej večerni zvon zadnjega maja zazvonil zadnjo: Ave Marijo! Toda upajmo, da vsi ki smo se videli tam v prijaznem Novem mestu ta mesec pri šmarnicah, snidemo se zopet nad zvezdami in da z angeljskimi kori skupno pojemo, sklepno kličemo: „Ave Marija!“

Tudi zame je nocojšni večer težka ločitev od Marijnega altarja. Vsaj tja sem rad pribežal in nikdar ne zastoj. Tam v sveti tihoti in samoti umolknili in vtihnili so viharji, tam našel sem mir svojemu srcu, mir svoji duši.

Škoda, da mi je prostor v tem listu le kratko omejen, in da pridejo te le vrstice en dan

tarska zadruga v prvi vrsti velike koristi, in zato se je nadejati, da v obilem številu k njej pristopijo.

Poduk v zelenem cepljenju.

Pri napravi novih vinogradov si najraje pomagamo z zelenim cepljenjem. Največ novih vinogradov je na ta način že nastalo, in zeleno cepljenje obeta v rokah malega posestnika tudi zanaprej najlepše vspehe. Žalibog le, da primanjkuje po vinorodnih občinah še z m e r a j mladenčev, ki bi bili popolnoma sposobni za to delo in kateri bi pomagali vinogradnikom ob času zelenega cepljenja. Da trpi vsled tega mnogo novih nasadov, je čisto naravno. Radi pomanjkanja pripravnih moči se novi nasadi ali ne pocepijo o pravem času. ali se pa slabo pocepijo; pa tudi s cepljenimi trtami se ne ravna tako kakor bi bilo treba.

Da se odpravi čimpreje ta nedostatek, je treba, da imamo po vinorodnih občinah zadosti sposobnih mladenčev za zeleno cepljenje.

Zaraditega priredi tudi letos vodstvo kmetijske šole na Grmu **praktičen poduk** v zelenem cepljenju, in mi opozarjamo danes vsa županstva po vinorodnih krajih na ta poduk in jih prosimo, da odpošljejo v ta tečaj pripravne (saj 16 let stare) mladenče, da se ondu popolnoma izurijo v potrebnem in važnem delu zelenega cepljenja.

Da se neimovitim mladenčem iz novomeškega okrajnega glavarstva omogoči udeležba, se bode 20 mladenčem razdelila podpora v znesku 2 kron. (Glej zadej dotično naznanilo.)

pozneje mej svet, kakor so prav za prav namenjene. Tolažim se in obljubim Ti dragi bralec, da Ti v kratkem podam v posebni knjižici obširnejo sliko vseh let majnikov svojega življenja . . .

Blede lune srebrni svit leži čarobno razlit po tihih gorskih višavah. Iz bližnjih cerkva in daleč tam iz doline tihih, pojo zvonovi v sladko vbranih, milo donečih glasovih zadnji pozdrav majniku, zadnji večerni, angeljski pozdrav: Ave Marija! Tiho, tajno tiho vmira tudi zvon za zvonom v zadnih bronastih akordih, v zadnjem odmevu: Ave Marija!

In stoječ tam ob robu gore pred sv. razpelom, s tem zadnjem v tihih nočnih zračnih valovih plavajočem in se ziblajočim odmevom splavala in skipela je tudi moja ginjena duša iz ozke srčne globine daleč daleč proti nedoglednim sinjim nebeškim višavam pevaje in povečevaje kraljico nebes in zemlje v ponižnem zadnjem pozdravu: Ave Marija!

Politični pregled.

Presvetli cesar gre 12. junija v Prago, koder bo bival štiri dni; obiskal bode še dvoje drugih mest. Prebivalstvo se pripravlja za navdušen vsprejem ljubljenege vladarja.

Pač vesela novica, da **državni zbor** dela, veliko sicer ne, a vendar nekaj. Vsprejela je 18. maja zbornica novo postavo o žganjarini. Deželne doklade na žganje po novi postavi odpadejo, a poviša se državni davek, ki bode znašal nekako 19 milijonov kron. Da pa ne bodo dežele odškodovane, se bode omenjeni denar razdelil med dotične dežele. — Zadnja trgovinska pogodba z Italijo, ki se ima l. 1903 obnoviti, prizadela je zlasti vinorejcem in vinotrštvu hud udarec, ker je bilo silno olajšano uvažanje laškega vina, seveda nam na škodo. Zato so se poslanci krepko postavili, da naj se pogodba v prihodnje sklene tako, da ne bo škodovalo domači vinoreji in vinarstvu. Upati je, da bodo poslanci prodrli s svojim predlogom, dasi je minister silno nasproten. — 20. maja predložil je finančni minister načrt postave za — **nov davek!** Torej zopet nov davek! Da, uvesti hočejo davek na železniške vožne liste, in sicer za vožnjo po večjih železnicah od vsake krone vožnje cene 12 vinarjev davka, na manjših železnicah pa 6 vinarjev. Da država potrebuje denarja, kdo bi se ne čudil, ko hoče upraviti velike vodne prekope, za katere potrebuje za prvo silo 75 milijonov kron. A te vodne ceste koristile bodo v prvi vrsti severnim deželam našega cesarstva in pa — Nemčiji. Zato je pa državni poslanec Povše stavil vladi predlog, naj ne pozabi južnih dežel in se potegoval za železnice Tržič-Kranj, in Trebnje-Tržišče. Šla bi ta železnica od postaje Trebnje preko Mirne-Mokronoga v Tržišče in zasegla tudi rudokope v Št. Janžu. Stala bi ta železnica 2,760.000 kron; dežela je obljubila 200.000 kron, udeležniki 360.000 kron, toraj odpade na državo 2,300.000 kron. — Kako veseli bi bili, ko bi dobili to železnico, za državo je le drobtinica to, a nam bi se poznalo vendar le! Dalje je državni zbor sklenil postavo, po kateri se ne sme v rudokopih delati na dan več ko 9 ur, ker to delo človeka jako izrabi.

Angleži sami Burov ne morejo preobvladati zato so našuntali Burom sosedne divjaške narode, da naj bursko deželo opustošijo s požiganjem in plenjenjem! To je človekoljubnost!

Piše se nam:

Iz obrtnih krogov iz Novega mesta. — G. urednik, blagovolite sprejeti moj dopis, da tudi javnost zve, v kakem položaju da je obrtna organizacija in kako se ista razširja tu pri nas. Dne 19. maja ob 2. popoldne se je imel izvršiti občni zbor „obrtne zadruga“ za tusodni okraj. Kmalu po navedeni uri otvori gosp. načelnik občni zbor, ob precejšnji udeležbi, ter govori o delovanju v pretekli dobi. Gosp. načelnik še ni mogel skončati svojega poročila, ko mu mejklic pretrga govor. Mejklic je prišel od osebe sicer častitljive po starosti, a z zelo malo premislekom. Ko so njegovi somišljeniki videli, da se je oglasil omenjeni obrtnik, so tudi sami jeli vpiti, tako da niso nobenemu pustili, da bi oyrigel njih trditve, g. načelnik jih je klical k redu ali nobena beseda njegova ni nič izdala. Krivda je največ na njemu samemu, ker ni povabil od politične oblasti nobenega zastopnika, da bi dotični vsaj za red skrbel. Vladni zastopnik bi tudi marsikaj slišal in sicer največ o tem, kako se lahkomišelnost izdajajo obrtna dopustila od strani okrajnega glavarstva. Ali nismo zato ustanovili „obrtne zadruga“, da bi v prvi vrsti na to gledala, kdo je sposoben samostojno obrt izvrševati? Politično obrtno oblastvo bi se moglo vendar obračati za pojasnila na zadrugo, ne pa da jo prezira v tem smislu. Krivi ste tudi sami gosp. načelnik, da je bila taka nezadovoljnost med sodružniki. Vprašali so Vas, zakaj se tudi take nepravilnosti gode od strani obrtne zadruga, da se daje dopustilo ne-sposobnim za poklic katerega se prosi. Vi ste se na jako človekoljuben način izgovorili, in sicer da se je dalo le takim, ki so imeli veliko otrok, ki bi jih drugače ne mogli preživeti. Temu se je slišalo občno oporekanje, ker je tudi res, da je kaj enakega nepravilno postopanje. Marsikateri bi se potem samo oženil in stem doprinesel dokaz sposobnosti za izvrševanje obrti, ker bi drugače ne mogel priti do dopustila ali koncesije. Kaj enakega se ne sme več ponavljati, saj je tudi proti obrtnemu zakonu!

Splošne nevolje vendar niste docela sami krivi. Kriva je tega največ nerazsodnost ali neizobraženost sodružnikov. Veliko ali vsaj večina je takih obrtnikov ki nimajo niti pojma kaj je zadruga, v čem obstoji, kaj hoče. Takim nevednežem bi bilo treba najprvo pojasniti celo stvar in sicer, da je zadruga „skupnost“ posameznih obrtnikov. Da ista varuje interese posameznih obrtnikov, da se ista pōteguje za koristne naprave obrtnosti v jako razsežnem pomenu, da zopet odklanja kar bi bilo skupnosti ali posameznim v škodo. Nadalje pojasniti od kod preti največ zla obrti, in od kje da bi se dobila pomoč za razvoj in napredek. Pojasniti bi bilo treba kaj zamore doseči posameznik na merodajnem mestu, in kaj doseže lahko dobro organizovana skupnost. Kako neprecenljive važnosti da je složnost obrtnikov v času volilnih bojev da bi šel posameznik kakor skupnost vsi v boj le za naše koristi. Cel odbor bi moral delovati za posameznega obrtnika kakor za skupnost, ako se zedinimo, ali nismo kakor ena družina pod enim gospodarjem? Pri enem gospodarstvu ki je bilo na dobri podlagi, se je delovalo v skupnosti za blagor cele družine z najboljšim vspehom, a pri drugem ki je bilo na slabi podlagi da je gledal vsak ud družine le na svojo korist, začne kmalu pokati na vseh krajih, in polom je gotov. Enako je tudi z nami. Ne morem trditi, da bi vedoma nasprotovali sodružniki dobri ideji, trditi pa smem z vso gotovostjo, da prevlada nezaupnost do bližnjega,

kar tudi ni čudno. Kolikokrat je bil obrtnik že izrabljen v politične svrhe, še vselej se mu je obljubovalo marsikaj, a prejel le še malo. Vsled tega so oplášeni in obupani ter ne verjamejo nobenemu več. Preteklo bode marsikaj časa, da se toliko zedinimo, da zaupamo drug drugemu kar nas je enega sloja.

Zadruga bi ne smela nikdar prekoračiti svojega delokroga, saj ima dovolj veliko ugodnost, da zamore delovati le za svoje člane pravilno in vsestransko pravično, ne ozirajo se ne na desno ne na levo, potem si pridobi zaupanje posameznikov. Potem bode tudi vsak z veseljem žrtvoval po svojih močeh zadrugi v korist.

Potegovali so se nasprotniki, da bi se zadruga razpustila, ali če še ostane, naj se doneski zdatno znižajo in sicer za mojstre od šest kron na dve kroni in pri učencih od šest na eno krono. Da bi ta predlog obveljal, dvomim, ker pravilno ni odobren, toraj ga obrtna oblast tudi ne bode smela potrditi, saj občni zbor ni bil za nobeno reč sklepčen, tako tudi za to ne. Ako bi pa obveljal kaj bodejo pa oni rekli ki so že plačali vedno vse doneske, kakor je v pravilih navedeno, Toraj za vse enaka pravica!

Ako je dotične poleg nerazsodnosti še privedlo do sklepa, da bi se zadruga razpustila, in se s tem ubranili da bi ne bilo treba plačati svoje prepričanje ki bi mu brezdvomno lahko veliko koristilo. Denarja nima tako nobeden, da bi ga tje metal, posebno pri obrtniki so z težavo prihranjeni kaki zneski. Več je pa tudi takih, ki res ne morejo dati več na enkrat, kar bi pa vsejedno vendar že lahko plačali, kar zadruga obstoji. Da ste pa na napačni poti, da je vodilna zvezda Vam zavist, to ste pokazali stem, da naj se vsem onim ki bodejo nanovno prišli izvrševanje obrti naloži pristojnine v obrtno zadrugo deset kron! Stem ste hoteli vsaj nekoliko onemogočiti tudi spretnim in izurjenim rokodelcem izvrševanja samostojnega obrta. To ni lepo, kar sam sebi ne želiš, tudi drugemu ne želi.

Pritoževali ste se, kako narašča obrt, posebno v mestu in okolici da je preveč obrtnikov, da drug drugemu trgamo zaslužek iz rok, da na deželi pa primanjkuje dobrih obrtnikov. Vse to je res, premislite pa ne, kjer je vzrok temu. Na deželi je veliko slabo izurjenih rokodelcev, ki delajo za vsaki denar, seve naredo pa tudi tako, največ trpi potem kmet, ki mora največkrat slabo delo dvakrat plačati, katero še vsejedno ni porabno. Delajo od zore do mraka po letu, po zimi pa od ranega jutra pozno v noč. Tem splošno imenovanim „fušarjem“ se ne more drugače v okom prideti kakor le potom zadruga po njenih pravilih. Pošten rokodelec ki gleda na svoj izdelek pred vsem, da mu čast dela, in da obvaruje škode svojih naročnikov, nikakor ne more tekmovati z takimi „fušarji“, ki s svojimi izdelki le čast kradejo dobrih obrtnikom. Še posebej pa ne morejo dobri rokodelci po deželi izdrževati dobrih pomočnikov, ker ti se le svoje ure drže ne ozirajo se na razmere po deželi. Vsako dobro delo pa hoče imeti svoj čas, predno se zgotovi, zato se more vedno tudi bolje plačati, kar pa na deželi ni tega. To po večjem navedeno je vzrok temu da silijo obrtniki v mesta ali njih obližja. Teh ljudi se pa ne sme prezirati, kajti to so naši sotrpini, kajti se imajo tako boriti kakor se imamo mi za vsakdanji kruh. Da se pa olajša naš stan je edina pripomoč k temu le obrtna zadruga, stem hočem v prihodnje po večjim pojasniti, potem prepustim Vašemu premišljevanju ali ste na pravi poti, oni ki

delate zoper zadružno organizacijo. Na svidenje prihodnjič!

Obrotnik.

Domače vesti.

(Procesija za sv. leto) 19. majnika je bila kaj veličastna in lepa radi velicega števila udeležencev. Ker je pa nekaterim pot predolga i. t. d., zato je predstojništvo mestno župne kapiteljske cerkve došlo, da se v prihodnje vrše procesije ne ob polu 3. uri marveč ob 3. uri, dalje da gre procesija iz kapiteljske cerkve v samostansko, od tam pa h kapelici na domačem pokopališču, in od tam nazaj v kapiteljsko cerkev. Tako bo pač vsem ustrezno. — Nekaj procesij bo še v jeseni, da bo prilika dana vsem, zadobiti odpustke sv. leta.

(Nova maša.) Drugo binkošno nedeljo 9. junija bo v trgu Mokronogu daroval novo sv. mašo salezijanec gospod Franc Povše iz občespoštovane tukajšne rodovine Povšetove (po domače Španček). Ta gospod je prvi slovenski salezijanec-duhovnik. Pridigal bo sorodnik g. novomašnika, preč. g. kanonik Francšek Povše.

(Umrli je) 16. maja v Mariboru vč. g. Ludovik Hudovernik, vikar stolne cerkve, brat c. kr. notarja g. Aleksandra Hudovernika. N. v. m. p.!

(Mestno-župna kapiteljska cerkev) je dobila pred binkoštnimi prazniki nova lepa gotična vrata iz zakristije v cerkev. Krasi jih zlasti dragocena podoba Dobrega Pastirja v mozaiku, to je: podoba je sestavljena iz samih majhnih raznobarvenih kamenčkov, ki tvorijo lepo celotno sliko.

(Sklep obrtno nadaljevalne šole v Rudolfovem). Ob letošnjem sklepu obrtno nadaljevalne šole je štela leta 84 učencev. Od teh jih je dovršilo osem s prav dobrim uspehom, in sicer dva v pripravljalnem tečaju, trije v I. letu in trije v II. letu, 50 z dobrim uspehom, ostali pa z nezadostnim. Obisk poduka je bil reden ter je v tej zadevi obrtna zadruga dobrodejno uplivala, da so se rokodelski učenci i ob nedeljah popoldne redno udeleževali poduka v krščanskem nauku. — Na binkošno nedeljo in ponedeljek so bili razstavljeni v risarski dvorani tukajšne c. kr. višje gimnazije izdelki iz obrtnega risarstva, spisja, računstva in pisanja. Tu smo imeli priliko prepričati se o uspehih, ki se dosežejo z rokodelskimi učenci na tej šoli. Priznamo, da so bile razstavljene n. pr. iz risarstva jako dovršena dela, ki so pričala o veliki pridnosti in nadarjenosti posameznih obrtnih učencev ter o spretnosti in trudaljubivosti g. Cibra, tukajšnjega kiparja in učitelja v tej stroki tako, da so vsacega obiskovavca prijetno iznenadile. Ravno tako so kazala vsa druga izložena pismena dela o velikem trudu, pridnosti in koristi. Pri tej priliki se ne moremo zdržati, da ne bi gospode mojstre opozorili na to, da storé svojemu stanu, obrtnu in učeči se mladini največ koristi s tem, da ne le redno pošiljajo v izučenje jim izročene učence v to šolo, ampak da poleg tega skrbijo zato, da se ti doma še kaj uče in da prosti čas ne tratijo s pohajkovanjem in igranjem za denar. S tem delajo le čast sebi, svojemu stanu in najboljše skrbje za pošten in dober naraščaj v rokodelskem stanu.

(Občinski uradi pozor!) V založništvu J. Krajčeve tiskarne v Novem mestu so se vsled mnogih zahtev domovinskega zakona že napravile sledeče tiskovine: 1. Prošnje za vsprejem v domovinsko zvezo. 2. Rešitev prošnje za vsprejem v domovinsko zvezo. 3. Potrdilo o istinitem prejemu prošnje. 4. Ob-

vestilo stranke o priznanji ali o odreku domovinske pravice. 5. Potrdilo o rešitvi prošnje za vsprejem. 6. Zaznam o v občini bivajočih občinskih članih. 7. Zaznam o v občini pristojnih občinskih članih. 8. Zaznam o v občino došlih občinskih članih. — P. n. občinski uradi se s tem vabijo, da si te za nje jako važne tiskovine, katere so v slovenskem in nemškem jeziku natisnene, kakor le mogoče hitro pri tej tiskarni naroče.

(V svarilo!) Glasom uradnega poročila je vlada države St. Paulo v Braziliji razpisala podjetje za uvoz 30.000 izseljencev. Med tozadevnimi ponudbami so tudi štiri tacih ponudnikov, kateri se zavežejo useljevati Avstrijce. Dasiravno še ni določeno, za katero ponudbo se bo braziljanska vlada odločila, je zelo verjetno, da bo edno od 4 prejeomenjenih potrdila, ker so avstrijsko-ogerski izseljenci kot pridni in strokovni delavci obče znani in iskani, ter se jim pred vsemi izseljenci drugih držav vsled tega daje prednost. — Kar se tiče razmer, katere avstrijskim izseljencem v St. Paulo pretijo, se more iste na podlagi popolnoma zanesljivih na licu mesta pridobljenih prepričanj sedaj kakor prej imenovati skrajno neugodne, ter se vsled tega pred vseljevanjem v Brazilijo ne zamore zaslosti svariti. — Kdor se poda v St. Paulo v nadeji, da si tam samostojno pridelovanje pridobi, se le prebridko vara. Izseljenim ne da država nič zemljišča v last; vsled tega so prisiljeni posestnikom kavepantaž dninariti s težkim delom in jako pičlo plačo, katere razmere se skoraj prav nič ne razlikujejo od prejšnjih sužnjev. Posestniki plantaž so vsled nizkih cen kave in vsled gospodarske krize skrajno zadolženi, ter radi tega že tako nizko dninarino še bolj doli pritiskajo, ali pa delavcem popolnoma odtegnejo. Z ozirom na jako pomanjklivo pravosodje v državi St. Paulo pa je izseljenec takim slučajem popolnoma izpostavljen. — Temu pa se pridruži še težava se novim podnebnim in drugim neznanim razmeram privaditi, neznanje deželnega jezika, vse te okolščine vplivajo na to, da se izseljenec precej čuti osamelega in obupanega kar na njegovo delozmožnost jako neugodno vpliva. — Ker je v uvodno omenjenem dobavnem razpisu vlade države S. Paulo pogojeno, da se mora za slehernega izseljenca doprinesiti potrdilo oblasti zadnjega stalnega bivališča, v katerem je overjeno, da pripada poljedelski rodbini, da je delozmožen, in kako je njegovo nravno in državljansko vedenje, se občinam strogo prepove, sploh kaka taka spričevala izseljencem izdajati, temveč jih opozoriti na pred 10. leti se dogodivše žalostne slučaje, katerim so se takratni izseljenci v Brazilijo razpostavili in so tudi vsled nečloveškega ravnanja v Braziliji večinoma od glada in bolezni tam pomrli.

C. k. okr. glavarstvo v Rudolfovem, 15. maja 1901.

(Vabilo) na XXXVII. redni občni zbor „Slovenske Matice“ v ponedeljek dne 3. rožnika 1901. l. ob petih popoldne v mali dvorani „Mestnega doma“ na cesarja Jožefa trgu. — Vrsta razpravam: 1.) Predsednikov ogovor. 2.) Letno poročilo tajnikovo za dobo od 1. rožnika lani do 31. velikega trayna letos. 3.) Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1900. 4.) Volitev trek računskih presojevavcev. (§ 9 lit. a) dr. pravil). 5.) Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1901. 6.) Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7.) Posamezni nasveti in predlogi.

V Ljubljani, dne 14. vel. travna 1901.

Predsednik: Fr. Levec, blagajnik: Dr. Jožef Starè, tajnik: E. Lah.

(Oddaja zelenih cepičev.) Tisti vino-gradniki, ki so prosili za zelene cepiče boljših trtnih vrst se opozarjajo, da jih dobijo v petek, dne 7. junija ob 2. uri popoldan v državni trtnici v Rudolfovem.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Praktičen poduk o zelenem cepljenju trt
priredi vodstvo kmetijske šole na Grmu v soboto dne 22. junija t. l. Poduk se prične ob 8. zjutraj in bo trajal dopoldne in popoldne po štiri ure.

Tega poduka se lahko udeleže odrasli kmetijski mladeniči iz vinorodnih krajev, ki niso cepljenja vajeni.

Mladeničem iz Novomeškega, Trebanskega in Žužemberškega okraja, ki se želijo udeležiti tega poduka, je dovolil deželni odbor podpore ki znašajo po 2 kroni.

Mladeniči imenovanih okrajev, ki bi se radi udeležili tega poduka, naj se zglasijo pri županstvu, da jim to potrdi, da so res ukaželjni in da se ne morejo na lastne stroške udeležiti poduka. S tem potrdilom oziroma priporočilom naj se zglasijo potem pri podpisnem vodstvu.

Vodstvo krajske kmetijske šole na Grmu,
dne 30. maja 1901.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Iz Ajdovca 2 vreči krompirja in fižola, veleč. g. župnik Fr. Brulec 10 K, veleč. g. župnik Ign. Salehar 20 K, g. Jos. Javornik 10 K.

Loterijske številke.

Trst	4. maja	30	43	26	90	27
Gradec	11. "	59	40	83	63	22
Trst	18. "	11	18	33	10	52
Gradec	25. "	13	80	34	46	84

Oklic.

Firm. 58/1.

Gen. I.—63/3.

Podpisana trgovska sodnija naznanja, da se je v združnem registru pri obstoječi tvrdki „Kmetijsko društvo v Loškem potoku, registrirana zadruga z omejeno zavezo“ izvršil:

a) izbris iz načelstva izstopivših članov: Janeza (Ivana) Bartol, posestnika na Hribu št. 2, Alojzija Knava, posestnika na Hribu št. 39, Antona Košmerlj, posestnika v Retji št. 45;

b) vpis v načelstvo novoizvoljenih članov: Janeza Bartol, posestnika na Hribu št. 5, Janeza Turka, posestnika v Retji št. 4 in Janeza Debeljaka, posestnika v Malemlogu št. 13.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, oddelek I.
dne 15. maja 1901.

Oklic.

Firm. 56/1.

Gen. I.—45/7.

Podpisana trgovska sodnija naznanja, da se je v združnem registru pri obstoječi tvrdki „prvo občno Radeško konsumno društvo, reg. zadruga z omejenim poroštvom“ izvršil izbris izstopivšega člana načelstva g. Antona Knava in vpis novoizvoljenega člana načelstva g. Janeza Simončiča, posestnika v Hotemežu št. 7.

C. kr. okrožna sodišče v Rudolfovem oddelek I.
dne 15. maja 1901.

Oklic.

Firm. 51/1.

Gen. I.—31/4.

Podpisana trgovska sodnija naznanja, da se je v združnem registru pri obstoječi tvrdki „Centralna posojilnica slovenska v Krškem reg. zadruga z neomejeno zavezo“ izvršil izbris izstopivšega člana načelstva g. Josipa Bezljaja in vpis novoizvoljenega člana načelstva g. Benjamina Kuneja, župana v Rajhenburgu.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, oddelek I.
dne 15. maja 1901.

Oklic.

Firm. 57/1.

Gen. I.—91/2.

Podpisana trgovska sodnija daje na znanje, da se je na pollagi pravil, sprejetih na osnovnem zboru dne 5. maja 1901 v tusodnem združnem registru izvršil vpis tvrdke „Kmetijske društvo v Velikih Laščah registrirana zadruga z omejeno zavezo“, ki ima svoj sedež v Velikih Laščah, ter vpis združnih pravil, po katerih ima zadruga namen, zboljšati razmere svojih udov v uravnem in gnotnem oziru s tem:

a) da oskrbuje svojim udom po najnižjih cenah gospodarske in gospodinske potrebščine vsake vrste, zlasti živino, krmo, umetni gnoj, semena, kmetijske stroje, oblačilno blago, živila, pijačo i. t. d.;

b) da kmetijske pridelke zlasti tudi živino po naročilu svojih udov taistim kolikor mogoče, vnovčuje (v denar spravljaj);

c) da snuje naprave in naredbe v povzdigo kmetijstva svojih udov in v svrhu ugodnega razpečavanja kmetijskih pridelkov svojih združnikov;

d) da ustanavlja na pripravnih krajih zadruga skladišča. Gospodarske in gospodinske potrebščine svojih udov pokrije zadruga bodisi z nabavljanjem pri založnikih ali pa tudi z lastnimi izdelki.

Načelstvo obstoji iz načelnika, njega namestnika in sedmih odbornikov, katere voli občni zbor za tri leta.

Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu in sicer do 15. junija.

Dan, ura, kraj in dnevni red občnega zbora razglasiti je 14 dni preje v združnem glasilu „Narodni gospodar.“

Razglasila v imenu zadruge izhajajo pod zadrugo tvrdko in se podpisujejo po dveh udih načelstva.

Javna razglasila zadruga se vršijo po jedenkratnem objavljenju v glasilu Gospodarske zveze „Narodni gospodar“, ki izhaja v Ljubljani.

Načelstvo zastopa zadrugo z vsemi pravicami in dolžnostmi, katere določuje zakon z dne 9. aprila 1873 d. z. št. 70 in podpisuje v imenu zadruge na ta način, da se podpišeta dva uda pod zadrugo tvrdko.

Udje prvega načelstva so:

- 1) Ivanc Janez, posestnik v Velikih Laščah št. 23, načelnik;
- 2) Ramovš Jakob, kapelan v Velikih Laščah, načl. namest. odborniki pa:
- 3) Geršelj Janez, posestnik v Malih Laščah št. 8;
- 4) Gruden Josef, posestnik in župan v Volaki št. 8;
- 5) Dolšina Janez, posestnik iz Brankovega št. 1;
- 6) Adamič Janez, posestnik iz Velike Slevice št. 7;
- 7) Zabukovec Janez, posestnik iz Male Slevice št. 7;
- 8) Grm Anton, posestnik iz Bukovce št. 2 in
- 8) Ivanc Franc, posestnik iz Velikih Lašč št. 26.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, odd. I.
dne 15. maja 1901.

Oklic.

Firm. 55/1.

Gen. I.—19/8.

Podpisana trgovska sodnija naznanja, da se je v združnem registru pri obstoječi tvrdki „posojilnica v Dobropoljah, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ izvršil izbris odstopivših članov načelstva gg.: Anton Novak, Janez Drobnič, Matija Prijatelj in Alojzij Vdovič ter vpis novoizvoljenih članov načelstva gg.: Andrej Ramoveš, župnik v Dobropoljah; Franc Mustar, posestnik v Kompoljah št. 8; Janez Štupnik, posestnik v Zdenski vasi št. 28 in Janez Strnad, posestnik na Cesti št. 37.

C. kr. okrožna sodišče v Rudolfovem oddelek I.
dne 15. maja 1901.

Na Dvoru poleg Žužembrega se bode prodajala

košnja

in sicer na njivah vse tri košnje nemške detelje, na razpolaganje je 20 štantov domačih kozolcev, dobile se bode tudi kozolce pri sosedih; dalje se bode oddajala najboljša košnja po starinah in obe košnje v velikih travnikih. Košnjo ene parcele se tudi lahko dobi za celo leto, ravno tako se bodo tudi dobili manjši deli posebej. Dnevi prodaje se poizvedo pri krčmarju Ivan Strumbli-nu na Dvoru. Opozarjam na ugodno lego in na ugodne najboljše košnje.

Ivan Žirc v Črnomlju, lastnik navedene košnje.

Št 381.

Razglas.

V soboto dne 8. junija t. l. ob 11 uri dopoludne vršila se bude v občinski pisarni v Št. Janžu (Dvor) sodni okraj Radeče javna zniževalna dražba radi oddaje zgradbe tri- oziroma štirirazredne šole v Št. Janžu. Stavbena dela proračnjena so sledeče:

I. Šolsko poslopje	30.551 K 25 h
II. Vodnjak in klet	1.371 " 85 "
III. Dryarnica, ograja in planiranje	1.000 " — "
IV. Hišna oprava (klopi i. t. d.)	2.032 " 40 "
skupno	34.955 K 50 h

Dela oddale se bodo skupno le jednemu podjetniku. Vsak, kdor se hoče udeležiti te dražbe mora popreje vložiti vadij 1750 kron.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji razgrnjeni so pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Krškem, samo proračun tudi pri podpisaneu uradu vsakemu v upogled.

Županstvo Dvor, dne 30. maja 1901.

V prijetnem trgu, ob Savi, postaja južne železnice se prostovoljno proda jednodastropna in za vsako

trgovino ali obrt primerna hiša

z vhodom na dvorišče, z gospodarskim poslopjem in drugimi prostori. K hiši spadajo tudi sadni vrtovi, njive ob cesti in travniki, vse v lepi legi.

Kupna cena znaša 14.000 kron in zadostuje predplačilo 6.000 kron; ostanek se zavaruje proti obrestim in plača po dogovoru. — Natančna pojasnila daje Franc Penca posestnik v Mokronogu. (139—2)

Žvepljalnik proti grozdní plesnobi, je izmed ročnimi žvepljalniki priznana najboljši za male in sredno velike vinogradnike „Hudaklinov meh“ imenovan, dobiti je pri F. Seidelnu v Novem mestu ali pri izumitelju Jcs. Hudaklinu v Št. Jerneju, Dolenjsko. Komad 4 K 50 v, pri večjem naročilu popušt. (97 5)

Proda se travnik na Puščavi blizo se pri lastnici Amaliji Rosina. 6 oral velik izve (154—1)

Hiša na prodaj v Gotni vasi št. 48. K hiši spadajo dve sobi, kuhinja, klet, hlev, 2 svinjaka, vodnjak, kozolec, 3 njive za 8 mernikov posetve in sadni vrt. Cena je tisoč goldinarjev; plačuje se lahko na obroke. Več pove J. Cesar, oskrbnik v Kandiji. (160—1)

P. n.

(116—4)

Slavnemu občinstvu in gostilničarjem uljudno naznanjam, da sem iz svoje že dobro znane zaloge pive v sodčih letos začel prodajati tudi

pivo v steklenicah po pol litra.

En zaboj s 25 steklenicami velja samo 4 krone.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Jakaz, založnik Steinfeldske pive bratov Reininghaus v Gradcu.

NOVO MESTO, 14. aprila 1901.

Podpisani naznanja, da ima dobro, po najnovejšem sistemu urejeno delavnico, v kateri se po nizki ceni

vsakovrstni slamniki

izpirajo, se različno barvajo, likajo in tudi popolno moderno prenavljajo.

Ob enem priporočuje svojo bogato zalogo raznovrstnih klobukov, slamnikov in kolesarskih čepic ter vsprejema v prav solidno in točno izdelovanje vsa v to stroko spadajoča popravila.

S spoštovanjem

Davorin Frančič

v Novem mestu.

(132—3)

Prodaja vina.

Grajsčina Bajnof pri Novem mestu ima še večjo množino prav dobrega vina domačega pridelka iz Trške gore po ugodni in nizki ceni na prodaj. Odda se v večji in manjši množini. (131—2)

„Tirolsko vino,“ posebno dobro in pristno, bele in rudeče barve, prodaja na debelo po nizkih cenah Antonija Lakner v Kandiji št. 58, to je mej hišami g. Appeta in g. Junca. (281—4)

Iz proste roke prodaja se

hiša

v sredinji mesta v kateri se nahaja dobra gostilna s pohištvom, vinsko posodo in vinsko zalogo. — Več se izve v Novem mestu hiš. št. 101. (162—1)

Dekle

se išče kot učenka v trgovino mešanega blaga, katera je svoj šolski čas dostala. Želeti je, da bi znala slovensko in nekoliko nemško, in da ima veselje do trgovine ter drugih gospodinjskih opravil. Sprejme se koj po dogovoru. — Kje pove upravništvo „Dol. Novic.“ (158—1)

Stanovanje obstoječe iz 4 sob, kleti i. t. d. v I. nadstropju. Več se izve v lekarni J. Bergmann, Rudolfovo. (159—1)

Žaga v najem in cirkular zraven

pri Franc Glavan-u v Kotih, pošta Dvor. (157—1)

Stanovanje v hiši št. 258 v Novem mestu obstoječe iz 2 sob, kuhinje, kleti i. t. d. je takoj za oddati. Več se izve pri Ljudviku Ferliču na Glavnem trgu. (161—1)

Pôd in sénica

v prav dobrem stanu je na prodaj pri Jože Hočevar, Regerčavas pri Novem mestu. (156—1)

Najbolj izvrstne, priznane najboljše

jeklene pluge z 1, 2, 3 in 4 lemeži,
travniške in za mah, klepne in
brane, dijagonalne,
za polje iz jeklene ploščevine, gladke
valjarje in robate,

sejalne stroje „Agricola“,
stroje za košnjo trave, detelje in žita,
grablje za seno in žito,
priprava za obračanje sena,
patentovane sušilnice za sadje in sočivje,
stiskalnice za vino in mošt

in sploh za vse namene,
mline za grozdje in sadje, stroje za robljanje,
samodelujoče

patentovane brizgalnice za trsje,
zelenjad in pokončavanje uši

„Syphonia“,
premične štedilne peči, (74—6)
priprave za parjenje živinske krme,

izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par

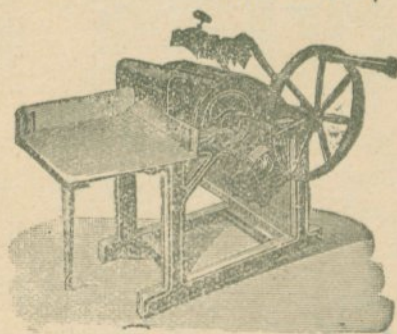
DUNAJ, II|I, Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Ustanovljeno l. 1871.

odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.
Obširni ceniki in mnogoštevilna priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

mlatilnice,

z obročasto
pripravo za
mazanje,
ročne, na ge-
pel in na par,
vsakovrstne
gepelne
za vprego
1 do 6 živalij,
najnovejše

— žitočistilnice, —
trijerje, robljače za koruzo,
stroje za napravo krme-rezanice,
stroje za mečkanje žita in rozanje repe. —
stiskalnice za seno in slamo,
ročne, premične in nepremične,
kakor sploh vse poljedelske stroje

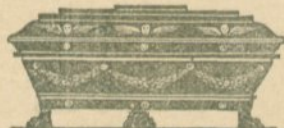
Hiša na prodaj v Regerči vasi št. 35
pri Šmihelu, pred 5
leti zidana, z vsemi zraven spadajočimi gospodarskimi
poslopji, za 4 mernike posetve zemljišča. Več pove
ravno tam Alojzij Mall. (140—2)

Kupim zdrave sode,

ki drže 1—3 vedre. (126—3)

Jos. Medved, Novo mesto.

Podpisani sl. občinstvu najvljudneje naznanjam, da bom
imel od sedaj naprej vedno v zalogi večje šte-
vilo gotovih

mrliških krst raznih velikosti, po nizkih cenah.

S tem bode vstreženo splošni želji, da se mrlič takoj lahko vloži v spodnji del krste.

Priporočam se nadalje za izgotovitev raznih

stavbenih mizarских del,

pohištvenih predmetov, raznih stolov, miz, omar in vsa druga k
mizarški stroki spadajoča dela.

Delo, katero se pri meni izgotovi s pomočjo strojev, je snažno
in solidno izdelano, vsled tega tudi cenejše, nego ročno delo.

O tem se lahko vsak prepriča na dosedanjih mojih izdelkih.

Z odličnim spoštovanjem

(133—8)

Matko Malovič,

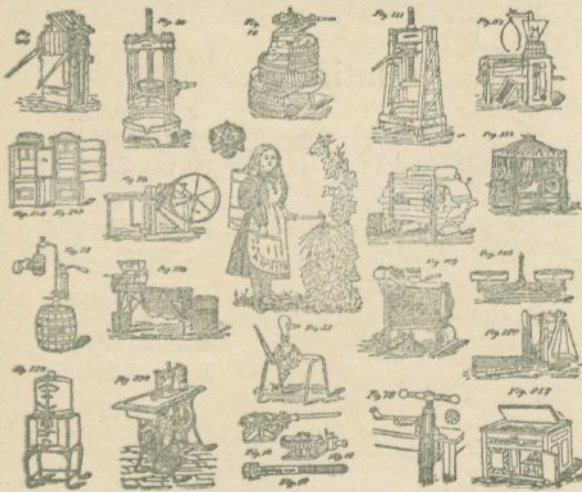
prvo dolensko stavbeno in
pohištveno mizarstvo z motorjem
in stroji **V RUODLFOVEM.**

Ravno tam je na prodaj tudi
par že rabljenih

bicikljev,

ki sta še v dobrem stanu, po jako nizki ceni!

IVAN SCHINDLER,

DUNAJ, III. Erdbergstrasse št. 12

razpošilja gratis in franko kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

● Za realno postrežbo se garantira. ●
Ugodni plačilni pogoji. Solidne zastopnike se išče,

(127-3) IVAN SCHINDLER,

ces. kralj. priv. lastnik.

DUNAJ, III. Erdbergstr. št. 12.

V Otočcah na grajščini gospic Margheri

je lep oves na prodaj.

ALOJZIJ RAJEC

urar v Rudolfovem (136-3)

kupuje staro zlatnino
in srebrnino po najvišji ceni.

V Sv. Križu pri Kostanjevici se oddajo v najem

prostori starega šolskega poslopja.

Več se zve pri županstvu v Sv. Križu. (143-2)

Gorki vreli 33° do 38° C

Topla kopelj Toplice na Kranjskem.

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Zdravljenje s kopanjem in pitjem. Zelo uspešno proti protinu, trganju, ischias, neuralgiji, kožnim in ženskim boleznim. — Veliki baseni za kopelji, posebne in blatne kopelji. — Udobno spravljene sobe za tujce, sobe za igre in družbo.

Zdravo podnebje, v okolici veliko gozdov.
Novo jako elegantno zdraviliško poslopje.

Sobe po 1 K in višje.

Dobra cena restavracija

Cene v knežji kopeli 70 v,
v karlovi kopeli 30 v.

Za one goste, ki stanujejo v zdraviliškem poslopju, se zniža cena za knežjo kopelj na 60 v.

Za aktivne ognjegasce in železniške
uslužbence so cene za kopelji znižane
za 50%.

Pojasnila in prospekte daje brezplačno
(130-3) vodstvo kopaljšča.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (48-8)

Jernej Škerbinc iz Češče vasi

pošta Novo mesto bodem imel

svojo opekarno odprto

v torek po binkošti t. j. 28. maja. Prodajal bodem opeko celo leto 1000 kosov po 25 kron na mestu, v Novo mesto postavljeno pa 32 kron. Ker je opeka skozi in skozi jako dobra, priporočujem se častitim odjemalcem v prav mnogobrojno naročitev. (148-2)

C. k. priv. Portl.- in Rom.-cement tovarna

Alois Praschniker v Kamniku

na Kranjskem, osnovana 1854.

priporoča k stavbni sezoni svoj večkrat premiran, kakor stavbam v vodi in na zraku,

najboljši izdelek

v Portland- in Roman-cementu;

nadalje lepe trajajoče Mozaik plošče, brušene in polirane, plošče iz Portland-cementa črne, rudeče, bele i. t. d. za polaganje tlaka pri cerkvah, koridorih, trotoarjih, hlevih i. t. d.

po najnižji ceni. (96-5)